

130; per al francès dóna aquest *senegrec* en tres botànics de 1541-48, *senegré* en un de 1536 i en altres tres textos de 1556 a 1567, *senegrin* el 1552; i formes semblants avui, en patois de cinc regions, des de Bèlgica fins al Jura i l'Anjou.

Quant a l'explicació d'aquesta variant, cal advertir que la fórmula d'AlcM «anvi per equivalència acústica» és una vacuïtat rebutjada avui en fonètica i lexicologia. L'única explicació raonable pot ser la contaminació d'un nom diferent però paral·lel d'una planta semblant, com el del fr *sainfoin*, que jo proposava en el vol. III

Però reconec que és ben dubtós i fins poc creïble que sigui concretament aquesta: primer perquè és una planta diferent, la trepadella, després perquè les notícies del *sainfoin* són més modernes i cobreixen una àrea més reduïda que les del *senigrec*/*fenugrec*. Aquest en francès ja es documenta en el S. XIII, mentre que *sainfoin* no apareix fins a 1549-1572, i és un mot estrictament francès (encara que s'hagi estès des del fr. a la ll d'oc, però no al català). Preferible almenys, i probablement encertada, trobo l'explicació suggerida per Baist (RFgn I, 134) SEMEN GRAECUM 'llavor grega', inicialment nom solament de la llavor i de la planta jove, després potser designació concurrent i sinònima de FENUM GRAECUM, afectaria aquest canviant-li la F- inicial en una s-, a causa del cos quasi igual de les dues denominacions

Senil, semllut, V. senyor

SENILL, nom d'una mena de canyís i d'altres vegetals de llocs humits, origen incert, potser pre-romà ibèric i en relació amb noms sards i berebers de plantes molt semblants □ 1ª doc : 1797, Cavanilles (Ob-³⁵serv II, 324.

El qual registra en terres valencianes «canyamel *senill*» (classe III, *Triandria*) 'Saccharum Ravennae', cast *cañamiel de Ravena*, fr. *-elle* id, entre plantes de llocs humits i salins (l'*albardí*, *sisca*, *crp de marjals*, *junsa llarga*, *mansega* etc). Amb aquest sentit o molt semblant és una mata molt coneguda en tot el nostre territori continental, des del Cap de la Nau fins al límit llenguadocià.

Enlloc potser més ufanosa que als baixos de l'Horta valenciana i l'Albufera: «Los dos barquitos entraron en un callejón de agua entre los altos carrizos: la anea crecía a manojos entre los *senills*, las cañas se confundían con los juncos --», Blasco Ibáñez (*Cañas y barro*, 276). Ilustrats i savis amics valencians de la zona albuferenca comentaven (1962) que hauria valgut més que el gran novel·lista, escrivint de la nostra i seva llengua, hagués escrit «*Senill* i Fang». En l'essencial tenen raó, discorriem després amb un amic de Carcaixent, si bé l'amic rectificava que el *senil* és el 'carrizo' castellà

Crec, però, que només parlàvem aproximadament, uns i altres, car no és ben bé ni el carritx ni la canya, encara que hi tingui prou afinat (un poc més amb aquell), i sobretot és ben cert que són plantes de vora

els rius, recs i albuferes. Al Palmar mateix em digueren que «el *senil* i la bova ['*boga*', cast *anea*] són les plantes més abundants de l'Albufera. És canya molla, en cast. *carrizo*»; forma allà senllars: el *semllar* no impedeix del tot el pas de les barques, i a còpia de travessar-los amb les petites embarcacions s'hi «forma un *rástre*» (1962); *semllar* Alberic, Demús (infra).

Igual segueix pel N valencià: «no és ben bé el *serreig*: el *senil* és eixa 'brossa' més alta» em signaven cap a un matoll de canyissos a CastPna (1961), «*ramatges*, canya, cenill, boga, junc ---» escriu en el Baix Maestrat JPorcar (BSCC XIV, 246); «les séquies se li atapien de bova i *senill*» (ib. VIII, 246) explicava a la Plana Pascual Tirado, «*senill*. canya dels prats» tort.¹⁰ (Mestre, BDC III, 109)

Ja cal esperar que en la fonètica de la Selva i el Baix Ter, on *yl* es pronuncia *z*, *senil* aparegui reduït a *sení*, pl. *senís*, com ho he constatat allà des de jove: «*cenís*: planta que creix pels aiguamolls», Griera, RLrR V, 252). I ja se sap el que aleshores sol passar: que, duplicant-se el signe de plural, la llengua parlada diu *semssos* (com *senassos* o *mollassos*): «És l'hora fantàstica en la qual ixen estranyes veus d'animals inconeguts, d'entre les boscúries de canyes y *cemssos*» de les maresmes del Ter i rodalia; «--- els ànecs --- És un espectacle de màgia el contemplar-los revolar contra claror, amb el coll estirat, lluitant contra la tramontana, aletejant a voltes, entre els plomalls dels *cemssos* que branden, s'ajeuu y's redressen, fressejant asprament ---», PBertrana (*Proses Bàrbares*, 200, 201).

Així ho vaig sentir jo mateix per allà: «en aquella 'agulla' cap al Riu Vell [llit abandonat del Baix Fluvià] tot són balques, *sanísus* i herbes» l'Armentera; «en aquella closa? hi havia *sanísus* i herba» Albons (1958) A l'Alt Empordà i Rosselló, l'antiga consonant *yl* va igualar-se amb *z* des dels orígens, i per tant allà tornem a tenir *senil*, i en forma i densitat no gaire diverses de la zona d'Ebre enllà. «els *saníls*: 'poussent' a les 'agulles'» Cornella del Bèrcol, «en el Canal del Tap i Matabres s'hi fan *jonquilles* i *seníls*» Canet de Rosselló (1959, 1960)

Però la meua poca ciència natural crec que no em priva de veure que, fins dintre del Princ., hi ha alguns punts on el mot designa una planta diferent, encara que també d'aiguamolls: almenys cap al Priorat, Garrigues, Baix Segre; a l'Albagés el *senil* era el llim vegetal que em mostraven a les basses (1936); a Pobolleda, segons JAmades és una espècie herbàcia que neix en paratges humits (BDC XIX, 205); i això és el que Lab, home del Baix Maestrat, i coneixedor sobretot del lèxic cat. de cap a Migdia, va registrar (1839) amb la grafia *cenill*: «herba filosa que 's fa en la aygua embassada per molt temps: *verdín*, *ova*, *alga*; [ll] *alga*». Havia contret Labèrnia el costum de preguntar per Bna., i havent-li dit segurament que no ho coneixien, igual que féu Belv., ells o els publicadors hi solien posar llavors l'evasiva etiqueta «ant», però em penso que Labèrnia prou ho havia sentit viu; Vogel tradueix «*See gras*, Bart».

Fora del domini català, és ben cert que hi ha plantes